

Онтологічна інформаційно-аналітична система оцінювання інтелектуальних досягнень

Горборуков В'ячеслав Вікторович, Приходнюк Віталій Валерійович

Національний центр «Мала-академія Наук України», м. Київ

slavon07@gmail.com; tangens91@gmail.com

Управління процесами обробки інформації у середовищі сучасної інформаційно-аналітичної системи реалізується на основі використання певних ієрархій, які відображають властивості інформаційних процесів, що складають операційне середовище. Тому для адекватної формалізації предметної області на основі онтологічної методології було розроблено систему оцінювання інтелектуальних досягнень учнів загальноосвітніх навчальних закладів України [1; 2] (рис. 1).

ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ - КОНКУРСИ МАН

ГоловнаАналітика

ФІЛЬТРУВАТИ

Очистити все

Рік закінчення навчального закладу:

Рік події:

Оцінювання по рокам:

Навчальний заклад:

Загальні відомості

Регіон (область)

☐ АР Крим

☐ Вінницька

☐ Волинська

☐ Дніпропетровська

☐ Донецька

☐ Житомирська

☐ Закарпатська

☐ Запорізька

☐ Івано-Франківська

☐ Кіровоградська

☐ Київська

☐ Луганська

☐ Львівська

☐ Миколаївська

☐ Одеська

☐ Полтавська

☐ Рівненська

☐ Сумська

☐ Тернопільська

Переможці та учасники

№ з/п	№р	ПІБ	РІК ВИПУСКУ ІЗ ЗШ	РЕГІОН (ОБЛАСТЬ)	МАН	РІК	СУМАРНА ОЦІНКА
1	1	Нагорний Павло Володимирович	2018	Чернігівська	математика	2016	3645.89
					електроніка та приладобудування		
					математика	2017	
					електроніка та приладобудування		
					біологія людини	2018	
					селекція та генетика		
					економічна теорія та історія економічної думки		
					фінанси, грошовий обіг і кредит		
					математика		
електроніка та приладобудування							
2	2	Магера Микола Володимирович	2013	АР Крим	мультимедійні системи, навчальні та ігрові програми	2011	2676.66
					прикладна математика		
					технології програмування	2012	
					математичне моделювання		
					інформаційні системи, бази даних та системи штучного інтелекту	2013	
					прикладна математика		
					теоретична фізика	2015	

Рис. 1. Інформаційно-аналітична система оцінювання досягнень учнів

Ця система дозволяє здійснювати міждисциплінарне рейтингування учасників конкурсних змагань, у тому числі учасників Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України. Крім перегляду рейтингової таблиці учнів та можливості фільтрації даних, у користувача є потужні засоби для проведення аналітичних досліджень по регіонам, школам, секціям/предметам та інше за допомогою можливості створення різнобічних кругових і стовпчикових діаграм та графіків. Під час розроблення такого засобу було використано онтологічний підхід.

Для коректного обрахунку рейтингових балів у математичне забезпечення системи імплементовано алгоритм конкурентної нормалізації критеріїв для задач

ранжування та рейтингового оцінювання, що враховує конкретність процесу встановлення ступеня домінування одних альтернатив над іншими в залежності від їх статистичних характеристик [3]. Цей алгоритм був апробований для розв'язання практичних задач побудови рейтингів об'єктів, зокрема – для учасників республіканських етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Алгоритм доцільно використовувати у таких випадках, коли ступінь переваги однієї альтернативи над іншою залежить не від абсолютних чисельних початкових значень показника, а від того, наскільки багато альтернатив мають близькі значення між собою і не досягають або переважають певні порогові значення, що встановлюються в результаті аналізу предметної області.

Бібліографія:

1. Горборуков В.В., Приходнюк В.В., Стрижак О.Є., Франчук О.В. Система оцінювання інтелектуальних досягнень учнівської молоді: онтологічний підхід. *Сборник трудов XVI Международной научной конференции «Интеллектуальный анализ информации (ИАИ-2016) им. Т.А. Таран»*. Київ: Просвіта. 2016. С. 36–42.
2. Кучеров О.П., Стрижак О.Є. Формування операційного середовища інформаційно-аналітичних систем на основі онтологій. *Математичне моделювання в економіці: зб. наук. праць*; [НАН України, Ін-т телекомунікацій і глобал. інформ. простору, Ін-т економіки та прогнозування, Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова; редкол.: С.О. Довгий (голов. ред.) та ін.]. Київ. 2013. Вип. 3. С. 40–48.
3. Горборуков В.В. Технологічні засоби онтологічного супроводу розв'язання задач ранжування альтернатив: дис. ... канд. техн. наук. [Вячеслав Вікторович Горборуков]. Київ. 2019. 216 с.

Роль та становище людей «третього віку» в сучасній Україні

Гришко Вікторія Вікторівна

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м.Київ
rffhot@gmail.com

Старіння населення є світовим процесом. Чисельність людей похилого віку в структурі населення зростає високими темпами як у розвинутих країнах, так і в багатьох країнах, що розвиваються. Україна є і залишатиметься протягом наступних років однією із «найстаріших» країн світу. За прогнозами у 2051 році частка осіб старших 60 років становитиме близько 33 %. Трансформаційні процеси впливають на соціальну роль представників старшого покоління в суспільстві, залишаючи їм дедалі менше сфер впливу, а значить – передавання життєвих цінностей наступним поколінням. Природно, що така ситуація зумовлює необхідність спрямування ресурсів на підтримку цієї категорії населення [3].

Старіння – це така ж логічна та неминуча частина життєвого процесу, як народження, розвиток та смерть. Її не можна оминати, як не можна звільнитися з-під дії законів людської природи. Однак до процесу старіння можна ставитись по-різному. Саме ставлення до людей «третього віку» багато в чому визначає, наскільки те чи інше суспільство є розвиненим, яке місце в ньому посідають цінності гуманізму. Цікаво, що зі зміною демографічної структури населення планети актуальними стають моделі ставлення до людей похилого віку, які є більш характерними для традиційних суспільств. Сучасне суспільство все більше